

С.Ж.АСФЕНДИЯРОВ АТЫНДАҒЫ
ҚАЗАҚ ҰЛТТЫҚ МЕДИЦИНА
УНИВЕРСИТЕТИ

КАЗАХСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ
МЕДИЦИНСКИЙ УНИВЕРСИТЕТ
ИМЕНИ С.Д.АСФЕНДИЯРОВА

ОРТОПЕДИЯЛЫҚ СТОМАТОЛОГИЯ КАФЕДРАСЫ

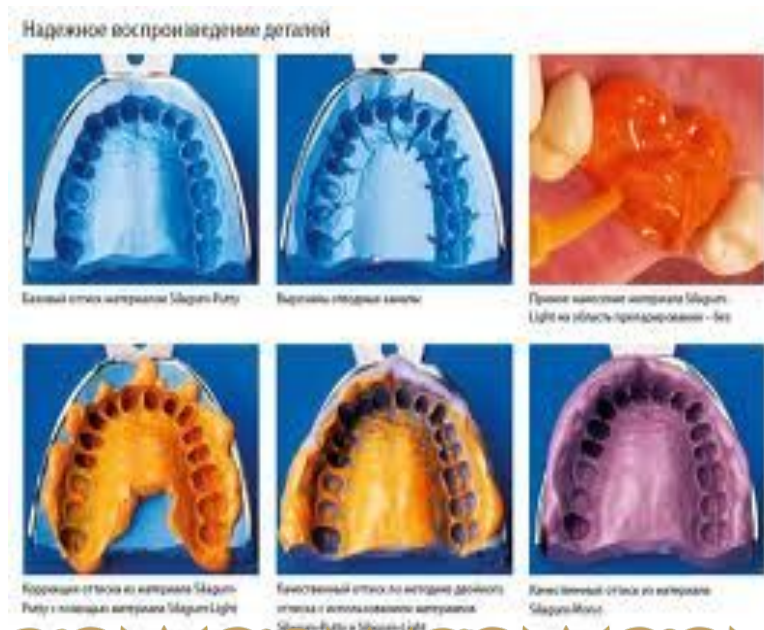

**Тақырыбы: Ортопедиялық стоматологияда
қолданылатын қалыптық жадығаттар.**

Орындаған: Ештай А С
Факультет: Стоматология
Курс: II
Топ: 14-003-01
Тексерген: Есіркепов А Ә

Алматы-2016

Қалып-өлшем дегеніміз келешек дайындалатын тіс протездері мен аппараттардың орналасатын орыны және онымен шекаралас тіндердің теріс (негативті) көрінісі немесе бейнесі. Қалып-өлшемді арнайы қалыптық-өлшем материалдары мен қасықтарды қолдану арқылы аламыз.

Қалыптық жадығаттар төмендегіше жіктеледі:

Эластикалық

- Қайтымды
- Қайтымсыз

Қатты

- Қайтымды
- Қайтымсыз

Резина тәрізді

Эластикалық қалып-өлшем материалдары:

Иілгіш, серпімді қалып-өлшем материалдарға:

1. Альгинатты
2. Силиконды
3. Тиоколды материалдар жатады

АЛЬГИНАТТЫ МАССАЛАР. АЛЬГИНАТТЫ МАССАЛАРДЫҢ НЕГІЗГІ ҚОЛДАНЫЛАТЫН ЖЕРЛЕРІ:

Жартылай алмалы-салмалы протездерде, доғалы протездерді дайындағанда, алғашқы өлшем алғанда т.б жағдайларда кеңінен қолданылады.

Қазіргі замандағы альгинатты материалдар көпқұрамды майда дисперсиялы ұнтақтар түрінде шығарылады. Ұнтаққа дәрігер су құбырының салқын суын қосады. Альгинатты ұнтақ шпатель көмегімен резеңкелі тостаған ішінде 30-40 секунд көлемінде біркелкі қоспа пайда болғанша араластырады. Осы күйде ол көшірме алуға дайын болады.

• Альгинатты массалармен қалып алудың

• Артықшылықтары:

- *Жоғарғы дәрежеде иілгіштігі
- *Ауыз қуысының рельефтерінің анық көрінуі
- *Қолданудың қарапайымдылығы

• Кемшіліктері:

- *Қасықтарға нашар жабысады
- *Көлемі шөккіш
- *Отырғыштығы жоғары

Екі сықпа түрінде
болады:

1. Негізгі
2. Катализаторлық

Көшірме қоспасының өз тығыздылығына бағдар жасауға болмайды, өйткені оның сыртқы қабаты терең қабатқа қарағанда ауыз қуысындағы температура әсерімен тезірек қатады.

Көшірмені ауыз қуысынан ертерек шығару оның пішінінің өзгеруіне әкеліп соқтырады. Сондықтан осы өзгерістерді азайту үшін көшірме жедел түрде тартып алу қимылымен шығарылады.

Циклогексиэвгенолды көшірме қоспалары

М.М Гернер және оның бірлескен авторларының мәліметі бойынша цинкоксидэвгенолды көшірме қоспалары алғаш рет 1934 жылы Ресейде жазылған, ал 1935 жылы АҚШ тың бір фирмасы Келли сықпасы деген атпен осы затқа ұқсас материалдар шығара бастаған. Қазіргі кездегі цинкоксидэвгенолдар көшірме қоспаларының алуан түрлері бар, олар репин (Чехословакия), дания (Австрия), дентол (Ресей) және т.б. Оның ішінде жеке алатын болсақ, дентолдың зиянды әсерлері, жағымсыз иістері жоқ, иілгіштік қасиеті жоғары, осыған

байланысты протез орнының рельефін дәл анықтауға мүмкіндік береді. Қоспа сілекейде ерімейде. Дентолдың иілгіштік уақтысы 2 минуттан 5 минутқа созылады, яғни осы уақыт ішінде қатпайды және функционалдық сынамалар көмегімен көшірменің шетін келтіруге болады. Көшірме алынғаннан кейін, көлемін өзгертпей ұзақ уақыт сақталуы мүмкін. Дентол, репин және т.б. цинкоксидэвгенолды қоспалар тіссіз, сонымен қатар жартылай тісінен айырылған жақтардан функционалдық көшірме алу үшін қолданылады.

Кең таралған түрі чех сықпасы-РЕПИНнің құрамына тоқталатын болсақ, негізі – ақ, катализаторы сары сықпадан құрамы төмендегідей:

- Эвгенол
- канифоль және пихта майы
- тальк және ақ құм
- жылдамдатқыш хлорлы магний

Екі сықпа бірдей көлемдегі қатынаста араластырылады. Материалдарды тіссіз жақ сүйектерінен функционалды көшірме алу мақсатында жиі қолданылады.

Эластикалық қалыптық материалдар

- * Гидроколлоидты қалыптық жадығаттар
  - * Қайтымды агарлы жадығат:құрамы негізгі компонент – бұл агар агар және су (қасиетін өзгерту үшін құрамында Na боратының,К сульфатының,парафин,глицерин және толықтырғыш модификацирлеуші қоспалар қосар)
- Агар агар теңіз өнімдерінен алынады,түссіз,пластина ұнтақ түрінде шығарылады.Тек қана ыстық суда тығыз гель түзеді,ериді.Балқу температурасы 80 С.

СИЛИКОНДЫ МАССАЛАР. СИЛИКОНДЫ МАССАЛАРДЫҢ ҚОЛДАНЫЛАТЫН ЖЕРЛЕРІ:

Құрамалы мүсіндерді құю, функционалдық өлшемдерді және толық алмалы-салмалы протездерді мүсіндегенде.

Силиконды массалар өзара полимеризация реакцияларының механизміне байланысты жіктелуі:

1. Полиқосылысты
2. Поликонденциялық

Надежное воспроизведение деталей

Базовый отток материала Silgum-Putty

Выравнивание оттока материала

Пример качественного материала Silgum-Light на область протезирования - бр.

Коррекция оттока из материала Silgum-Putty с помощью материала Silgum-Light

Базовый отток материала двойного оттока с использованием материала Silgum-Putty и Silgum-Light

Качество оттока из материала Silgum-Money

Силиконды массалардың қату уақыты:

- 2,5 – 4 мин
- 5-8 мин

ТИОКОЛДЫ МАССАЛАР

Екі түрлі сықпа түрінде:

1. Негізгі
2. Катализаторлық

- Тиоколды массалармен өлшем алудың

- Артықшылықтары:

- Жоғарғы дәлдік
- Сапалы өлшем
- Мықтылығы

- Кемшіліктері:

- Созылмалығының жеткіліксіздігі

ҚАЛЫПТЫҚ ҚАСЫҚТАР

Стандартты

Дербес

Қасықтың пішіні мен мөлшері жақ сүйектерінің пішіндерімен, тіс қатарының ұзындығы мен еніне, альвеолды өсіндінің пішінімен анықталады.

Металл қасықтардың түрлері:

1. Бүтін
2. Тесік

Металл қасықтарының ерекшеліктері – оларды қайтара қолдануға болады

ПЛАСТМАССАЛЫ ҚАСЫҚТАР

Жеңіл болуына байланысты
қолдануға ыңғайлы.

Қалып алу әдісі

- Қасық таңдау
- Ауыз қуысын әлсіз антисептикпен шаю
- Қалып-өлшем массаларын әзірлеу

- Ауыз қуысына вазелин жағу
- Қалып алу

- Масса қатқаннан кейін ауыз қуысынан шығару

- Алынған қалыпты тексеру

Қалыптық материалдардың қолданылуы:

- Алмалы салмалы протез дайындау кезінде.
- Протез дайындар алдында қалып алу.
- Индивидуальді қалыптық қасық дайындауда.
- Ортодонтикалық практикада қалып алу үшін.

Ипеен

Қолданылу тәсілі:

Жасыл қалыптық материалды (10 гр)

алдын ала өлшенген сумен

араластыруға(20 мл) дайындаймыз.

Араластыру 35-40 сек ішінде жүргізу

керек.Қату ұзақтығы

араластырғаннан кейін 2 мин 30 сек

ішінде жүреді.1 мин ішінде қалып

катады,алыған қалыпты ағынды

сумен шайып,тез мүсін құюға

дайындау.

Elastic cromo

Қолданылуы:

- * Бөліктік протез дайындау үшін;
- * Толық протез дайындау үшін қолданылады;
- * Жұмыс мүсінін дайындау үшін қалып алу үшін;
- * Уақытша сауыт дайындау үшін;
- * Көпіртәрізді протез дайындау үшін қалып алу;

Қасиеті:

- 120 сағатқа дейін түсін өзгертпейді;
- Тез араласады;
- Ауыз қуысында тез қатады;
- Детальді сол күйінде қайталау, мүсіннің сапасы жоғары болуында;
- Алынған қалып жоғары эластикалық, беріктік, тұрақтылық қасиетке ие;

РЕШИН

- Тістері жоқ жақтан функционалдық қалып алу үшін қолданылады.
- Пластикалығы жоғары, отырғыштығы төмен ылғал ортадап қатая беретін қасиетіне қарай, мықтылығы жоғары қалып алуға болады.

Самофлекс

Ерекшелігі:

- ❖ Тістің деталін дәл қайталайды.
- ❖ Ауыз қуысынан қалып алғанда ең төмен деформациялануы.

Optosil p(putty база)

- Қасиеті
- Силиконды масса (Ц түрі) майтәрізді қою паста түрінде;
- Пластикалық консистенциясының арқасында тез араласады.
- Ауызда қату оптимальды уақыты (5,25 сек);
- Тез араласады. 45 сек
- Ең төмен отырғызылуы басқа қалыптық жадығатқа қарағанда.

Hydro С- силикон.

Құрамы:

- 1000 мл-негізгі қабат
- 150 мл-катализатор
- 60 мл-активатор

АЛИГИН

Қолданылуы:

- Қалыптық материал алигин күрделі копкомпонетті порошоктәрізді жадығат, араластырғанда қалың эластикалық өнім түзеді.
- Алигин жадығаты үлкен серпімділікке ие.
- Сумен араластырып араластырғаннан кейін ауыз қуысынан орналастырғаннан кейін 2 мин 35 сек ішінде қатады.
- Алынған қалыпты тез сумен шайып ғаныштан мүсін құюға дайындау.

Қорытынды:

Қалыптық жадығаттардың түрлері көп. Тек олармен дұрыс жұмыс жасауды және де құрамы мен қасиетін білуіміз қажет. Ол үшін біз ортопедия курсында қалыпты дұрыс алуды үйреніп, олардың мөлшерін, сақтау уақытын жетік меңгеруіміз керек.

Қолданылған әдебиеттер:

- ❖ Ортопедиялық стоматология.Зубопротезная техника.
Автор:В.Н.Копейкин,Л.М.Демнер.
- ❖ Ортопедиялық материалдар.Рузуддинов.С.Р.
- ❖ www.google.kz

A photograph showing two dentists in a clinical setting. They are wearing blue surgical caps, white masks, and white lab coats. The dentist on the left is wearing glasses and white gloves, and is using a dental instrument on a patient's teeth. The dentist on the right is also wearing white gloves and is holding a dental instrument. The patient is lying back in a dental chair, and their mouth is open. The background is a bright, clean dental office.

***Назарларыңызға
рахмет!!!***